

Iisa-

nomat

20.1.
Nro 3/2022

Puolueista riippumaton paikkakunnan oma lehti

Pertti Huovisen
uutuuskirjaa

Ii - Lyhyt nimi, pitkä historia

voi ostaa tekijältä
Iin Järjestötalolla
lauantaina 22.1. klo 14-15.

Hinta 20 euroa.

LATAA ILMAINEN
TAKSINI-SOVELLUS

Nopeaan ja helppoon taksitilaukseen!

Taksitilaukset soittamalla:

0100-3020

1,25€/puhelu +1,00€/min +pvm

KELATAKSI

Tilaa tuttu Otaxi Kelataksi uudesta
tilausnumerosta 1.1.2022 alkaen.
 0800 93377

Tilauspuhelu on maksuton ja palvelee 24/7.

Ilmalämpöpumput – myynti, asennukset ja huollot. Kysy tarjous!

Ilmalämpöpumpun
asennuspaketti nyt
vain 549 €. Meiltä
myös rahoitus – jopa 10
kk korotonta maksuaikaa.Lue lisää: www.coolerykkoset.fi

– YKKÖSET –

Soita: 050 5876 317

CoolerYkköset

Huhtikuja 7, 91100 Ii

- HUOPAKATTOSANEERAUKSET JA -UUDISKOHTEET
- HUOLLOT JA KORJAUKSET, KAIKILLE KATEMATERIAALEILLE
- LUMIESTEET, KULKUSILLAT, TALOTIKKAAT

Nyt kattoremontit kätevästi myös rahoituksella,
soita ja kysy lisää!Yhteydenotot: info@bhgroup.fi

044 773 4000/Juho

044 773 4001/Jarno

Kohti uutta Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialuetta:

- Luottamushenkilönä haluan olla rakentamassa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen peruspalveluja lähelle kaikenikäisiä kuntalaisia.
- Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen työntekijöille on tarjottava työhyvinvointia tukevat työolot ja työurat.

**Vahvistamme
lähipalveluja**

54 Anne Matikainen

Työterveyshoitaja,
hallintotieteen maisteri

Keskusta

HAUTAUSPALVELUT

A. KOVA OY

Kanssasi surun kohdatessa

Perinteikäs täyden palvelun hautaustoimisto Iissä on tukenasi kaikissa hautausasioihin liittyvissä järjestelyissä.

Kukkakaupastamme saat taidokkaasti tehtyjen surusidontojen lisäksi talveen tunnelmaa luovat kukat kaikkiin tilaisuuksiin ja viherkasvit kotiisi.

IIN HAUTAUSTOIMISTO JA IIN KUKKAKAUPPA

Haminantie 1, 91100 Ii
P. (08) 817 6100 (24 h)iinhautaustoimisto@arvokovaoy.fiiinkukkakauppa@arvokovaoy.fi

Avoimena: ma-pe 9-17, la 9-13

Kukkien itsepalvelumyymälä klo 8-21

www.arvokovaoy.fi

Aluevaalit 23.1.

Vihreät De Gröna

Heli-Hannele
Haapaniemi, li

Eija Tikkanen, li

Martti Kaarre, li

lin Vihreät maksaa mainoksen

Heli-Hannele Haapaniemi, ICT-suunnittelija
•Puretaan raja-aitoja perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja sosiaalipalvelujen väliltä.

Martti Kaarre, eläkeläinen
•Palo- ja pelastustoimi tulee säilyttää vähintään nykyisellä tasolla.
•Panostetaan vanhusten kotipalveluun, sillä turvattomuus ja yksinäisyys on kasvava ongelma.

Eija Tikkanen (sit.), lähihoitaja
•Inhimillinen hoito kohtuullisessa ajassa asuinpaikasta riippumatta lähipalveluina.
•Ratkaistaan hoitajapula ja turvataan mielenterveyspalveluiden ja vanhusten hoidon resurssit.

Kohti yhdenvertaisia, sujuvia ja saavutettavia hyvinvointialueen palveluja

Terveyspalveluiden ja sairaanhoidon merkityksen huomaan usein vasta sitten, kun palvelun tarve osuu omalle tai läheisen kohdalle. Kuinka helposti pääsee hoitajan tai lääkärin vastaanotolle? Tavoittaako heidät soittamalla, löytääkö numeron vai pitääkö yhteystietoja etsiä netin syövereistä? Missä terveyskeskus sijaitsee ja miten sinne pääsee? Kulkeeko julkinen liikenne vai tarvitaanko omaa autoa tai taksia? Maksaako käynti, entä mahdolliset jatkotutkimukset? Entä jos pitääkin mennä erikoissairaanhoidon puolelle? Miten osaa oikeaan paikkaan ja miten saa tulokset tutkimuksista?

Palo- ja pelastuspalveluiden toimivuus mitataan silloin, kun hätä on suurin. Henkeä uhkaavissa tilanteissa on paikalle saatava nopeasti ammattitaitoisia osaajia. Paloaseman sijainnilla on väliä, mutta mitä merkitystä on seinillä, jos paikalla ei ole henkilöstöä?

Jokaisella asukkaalla on oikeus kokea asuvansa turvallisuudessa ympäristössä myös palo- ja pelastuspalvelujen osalta. Palo- ja pelastustoimen rahoitus on turvattu ja pelastustoimien palvelutasopuutteista ja varallaolojärjestelmän muutostarpeista johtuva rahoitusvaje on korjattava.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen maantieteellinen laajuus, pitkät etäisyydet, mutta toisaalta asutuksen keskittyminen, asettavat haasteita, miten rakennetaan asukkaiden näkökulmasta yhdenvertaiset ja saavutettavat palvelut.

Alueellamme erityispiirteinä on, että täällä yhdistetään 19 sote-organisaatiota ja 2 pela-organisaatiota "saman katon alle". Lähtökoh- ta tiedostaen, ennakoiden ja

"puhtaalta pöydältä" liikkeelle lähtien, on mahdollista rakentaa palvelut, jotka huomioivat ihmisten tarpeet eri puolilla hyvinvointialuetta. Palvelut voidaan viedä ihmisten luo myös liikkuen ja digitalisaatiota hyödyntäen.

Palvelukartoitusten avulla on tehtävä nykytila-analyysejä, selvitettävä vaihtoehtoisilla malleilla mahdollisuudet uudistaa ja lisätä uusia toimintamalleja ja innovaatioita toiminnossa.

Tavoitteena tulee olla, että lääkärin ja hoitajan saa tarvittaessa kotiin. Puhelinpalvelut on säilytettävä sähköistyvien palvelujen ohella ja selkokielisyyttä on vahvistettava.

Netin käytön haasteita on muillakin kuin ikääntyneillä. Digiyhityksiä voidaan lisätä jatkuvan koulutuksen ja palvelu-/tuotekehityksen avulla. Asiakkaan tai potilaan on voitava luottaa, että järjestelmät ympärillä kannattelevat, olipa sairastumisen syy mikä tahansa. Palvelujen on toimittava asiakaslähtöisesti ja viestintä on oltava selkeää, miten ja mistä apua saa.

Digitalisaatio on "hyvä renki, mutta huono isäntä", joten palvelut on rakennettava ihmisten ja alueiden tarpeista lähtien.

Käymme hyvinvointimme kannalta erityisen tärkeitä vaaleja. Ei ole yhdenkään keitä asioista edistetään yhdenvertaisia, sujuvia ja saavutettavia hyvinvointialueen palveluja, jotka eivät riipu asuinpaikasta tai lompakon paksuudesta.

Marjo Tapaninen

Puheenjohtaja
Oulun vaalipiirin Vihreät
Aluevaaliehtokas

ALUEVAALIT

Tammikuussa pidetään Suomen ensimmäiset aluevaalit, joissa valitaan aluevaltuustot hyvinvointialueille. Tähän asti kuntien vastuulla on ollut sosiaalihuollon, terveydenhuollon ja pelastustoiminnan järjestäminen. Jatkossa niistä vastaavat hyvinvointialueet. Hyvinvointialueella on itsehallinto, ja ylintä päätösvaltaa alueen asioissa käyttää aluevaltuusto.

Aluevaalien vaalipiirinä on hyvinvointialue
Asuinpaikkasi määrittelee, minkä hyvinvointialueen ehdokasta voit äänestää. Hyvinvointialueita on 21. Helsingiläiset eivät äänestä aluevaaleissa, koska Helsingissä sosiaali- ja terveydenhuollosta sekä pe-

lastustoimesta vastaa jatkossakin kaupunki. Sosiaalili- ja terveydenhuollon uudistus ei koske myöskään Ahvenanmaan maakuntaa.

Miksi on tärkeää äänestää aluevaaleissa?

Aluevaaleissa on kyse tärkeistä, jokaisen arkea koskevista asioista. Aluevaaleissa valitut valtuutetut päättävät hyvinvointialueiden lähipalveluiden järjestämisestä vuoden 2023 alusta alkaen.

Miten toimim aluevaaleissa?

Tiedot aluevaalien ehdokkaista julkaistaan vaalien tieto- ja tulospalvelussa 23.12.2021. Tutustu myös puolueiden ja ehdokkaiden omaan vaalimainontaan.

Jos olet äänioikeutettu, sinulle on postitettu äänioikeusilmoitus joulukuun aikana. Jos olet ilmoittanut vastaanottavasi viranomaistiedotteet sähköisesti, ilmoitus äänioikeudesta on lähetetty sinulle Suomi.fi-palveluun.

Ennakoäänestysaikana voit valita äänestyspaikan vapaasti. Vaalipäivänä 23.1.2022 voit äänestää vain siinä äänestyspaikassa, joka mainitaan sinulle lähetetyssä äänioikeusilmoituksessa.

Muista äänestää aluevaaleissa!

Varsinainen vaalipäivä on 23.1.2022.

Iiläiset – äänestäkäämme aluevaaleissa!

Uuden hyvinvointialueemme ensimmäiset aluevaalit järjestetään 23.1.2022. Näissä vaaleissa linjataan tulevaisuus meille jokaiselle tärkeistä sosiaali- ja terveys- sekä pelastustoimen palveluista – ei siis vain terveyspalveluista!

Kyse on maantieteellisesti isosta alueesta, jossa jokaisella kunnalla on omat tarpeensa ja huolensa. Monet kunnat ovat Iin kunnan kanssa samankokoisia, mutta suurempiakin on kisas mukana. Nyt on suuri vaara, että asukaskooltaan isot jyräävät pienet kunnat näissä vaaleissa, joten jokaisen iiläisen ääni tutulle iiläiselle ehdokkaalle on äärimmäisen tärkeä.

YLE:n äänestyskyselyn perusteella uutisoitiin ja ennustettiin äänestysprosentin jäävän historiallisen alhaiseksi koko maassa. Vaalien tulospalvelun mukaan sunnuntaina 16.1. Iin äänestysaktiivisuus oli 13 prosenttia, mikä on Pohjois-Pohjanmaan alueen toiseksi heikoin. Jos me iiläiset jätämme nyt äänestämättä, ja emme saa omia edustajia Pohjois-Pohjanmaan aluevaltuustoon, jäämme tärkeässä päätöksenteossa vaille vaikuttamismahdollisuuksia. Tämä johtaa pahimmillaan siihen, että em. palvelut huononevat entisestään kuntamme alueella, ja tätä-

hän me emme halua! Toivomme nyt, että mahdollisimman monet iiläiset ottaisivat vaalit vakavasti ja kävisivät äänestämässä iiläisiä ehdokkaita tulevassa aluevaalissa.

Keskustan vaalilupaus on, että
1) jokaiseen kuntaan on saatava vähintään yksi sosiaali- ja terveysasema,
2) parempi työarki ja työpaikka henkilöstölle sekä
3) yhdellä yhteydenotolla oikea-aikaiseen hoitoon. Luottakaamme siihen.

Iin Keskustalla on aluevaaleissa kaksi erittäin hyvää ja pätevää iiläistä ehdokasta. Anne Matikainen (nro 54) ja Juuso Pyörälä (nro 81). Annella on pitkäaikainen kokemus terveysalalta ja hän tietää, miten nykyisiä järjestelmiä tulee kehittää paremmiksi. Juuso edustaa tekniikan alan insinööriopiskelijana nuorten ääntä ja tuo aluevaltuustoon uusia ja raikkaita ajatuksia, miten palveluja saataisiin toimiviksi. Käytä siis arvokasta ääntäsi - annetaan kaikki tuki ehdokkaille, jotka ovat valmiita viemään viestiämme eteenpäin ja rakentamaan uutta hyvinvointialuetta.

Muistathan, että vain äänestämällä voit vaikuttaa!

Reijo Kehus
Iin Keskustan kunnallisjärjestön puheenjohtaja
Iin kunnan valtuutettu ja
kunnanhallituksen jäsen

Helka Tapio
Iin Keskustan kunnallisjärjestön sihteeri
Iin kunnan valtuutettu ja
kunnanhallituksen jäsen.

Reijo Kehus

Helka Tapio

Vahvistamme lähipalveluja

54

Anne Matikainen

Työterveyshoitaja, hallintotieteen maisteri

Keskusta

81

Juuso Pyörälä

Prosessitekniikan opiskelija

Keskusta

Kohti uutta Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialuetta:

Luottamushenkilönä haluan olla rakentamassa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen peruspalveluja lähelle kaikenikäisiä kuntalaisia.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen työntekijöille on tarjottava työhyvinvointia tukevat työolot ja työurat.

Aluevaltuustossa kolmena merkittävimpänä painopisteenä korostaisin vastuullista taloutta, palvelujen saatavuuden turvaamista ja mielenterveyspalvelujen takaamiseen erityisesti nuorille.

Vakaa ja hyvä talouden pito on kaiken toiminnan ydin, joka takaa raja-arvot muille toimintoille. Hyvä talouden pito varmistaa uskoa tulevaan myös tuleville sukupolville.

Sote-palvelujen saatavuus tulee pitää hyvänä, mutta sen toteuttamisessa tulee käyttää hyödyksi teknologian mahdollistamia keinoja, kuten etävastanottoja ja chatteja. Lisäksi palveluautot mahdollistavat peruspalvelujen tarjoamisen myös syrjäisemmille seuduille. Panostamalla erityisesti nuorten mielenterveyspalveluihin voidaan varmistaa, että nuoret voivat hyvin ja kykenevät olemaan toimiva ja tehokas osa yhteiskuntaa, sekä toteuttamaan itseään.

Keskusta
Se kotimainen.

Lilon Group asentaa Pihlan ikkunat ja ovet

Viime syksynä Iin yrittäjien uudeksi jäseneksi liittyi Lilon Group Oy, joka toimii Pihla -ikkunoiden ja -ovien valtuutettuna jälleenmyyjänä ja yrityksen kautta saa myös asennukset. Yritys toimii pääasiassa Pohjois-Pohjanmaan alueella, mutta eteläisimmät työt on tehty Raahessa ja pohjoisimmat Tornion seudulla.

Vuonna 2011 talonrakentajaksi OSAO:lta valmistunut Toni Mustonen haaveili yrittäjyydestä nuoresta pitäen. Hän on toiminut yrittäjänä syksystä 2016 saakka, jolloin hän teki toiminimellä remontti- ja rakennustöitä.

Lilon Group Oy:n hän perusti tammikuussa 2021.

- Minulla oli muhinaut pidempään ajatus uudesta yrityksestä, ja tutkin tarjolla olevia tuotteita. Etsin laadukasta, luotettavaa ja kotimaista tuotetta, joka olisi yritykselleni sopiva myyntiin. Ja samaan pakettiin saisi asennuksen, kun minulla on alan kokemustakin, Mustonen kertoo.

Asiakaskontaktin jälkeen hän käy asiakkaan luona ilmaisella suunnittelukäynnillä, sekä esittelee tuotteiden mallikappaleita ja lisävarusteita. Tämän jälkeen Mustonen tekee tar-

jouksen tuotteista. Kun sopimukseen on päästy, tehtaalta tilataan tuotteet suoraan asiakkaan pihaan toimitettuna ja sovittuna aikana Mustonen saapuu tekemään asennustyöt.

- Ii on sopiva paikka asua ja yrittää, tästä pääsee kätevästi kulkemaan eri puolille. Yrittäjyys sopii minulle: tykkään, että saan tehdä työtä itselle ja saan päättää asioista. Toistaiseksi teen tätä työtä yksin, mutta mukava olisi työllistää, kunhan toiminta pääsee vakiintumaan.

Työelämän ulkopuolella Mustosella riittää myös tekemistä, muun muassa lap-

siensa 4-vuotiaan tytön ja 1-vuotiaan pojan kanssa touhuten. Lisäksi vastapainona yrittäjyydelle toimii tärkeä harrastus, metsästys, ja erityisesti hirvenmetsästys. Lisäksi pihapiiristä löytyy kolme koiraa, joiden kanssa saa touhuta ympäri vuoden.

Toni Mustonen on ollut yrittäjänä syksystä 2016 lähtien. Kuvaaja: Anni Heikkilä

Positiivisia näkymiä kunnan ja yrittäjien tapaamisessa

Iin kunnan ja Iin ja Kuivaniemen Yrittäjien hallitusten vuotuinen tapaaminen oli viime vuoden lopussa 22.12. Merihelmessä. Yrityskeskittäjä Noora Huotari kertoi, että Iihin oli kuluneena vuonna perustettu 60 uutta yritystä, joista 14 oli muuttanut muualta Iihin. Yrityksiä on myös lopettanut, mutta tilalle on tullut uusia yrityksiä, totesi Huotari.

Kunnanjohtaja Ari Alatossava piti Iin kunnan kehitystä hyvänä. Verotulot ovat kasvaneet kahdeksan prosenttia ja työllisyysaste on yli 70 prosenttia. Väestön määrä on lisääntynyt noin 80:lla ja 10 000 asukkaan raja menee pian rikki, jos tämä kehitys jatkuu. Iihin muuttavat arvostavat väljää asumista. Asunnot ovat menneet siinä määrin kaupaksi, että tarjontaa voisi

olla nykyistä enemmänkin. Vireillä onkin kahden uuden kerrostalon rakentaminen, samoin rivitalohankkeita on vireillä. Nelostien kunnostaminen molemmiin puolin liitä lisäävät matkustamisen nopeutta ja turvallisuutta. Tuulivoimaloita on tulossa lisää. On paljon asialle myönteisiä maanomistajia, joille voimat merkittävät lisätuloja, samoin kunnalle. Päivähoidon tarvetta on ollut tarjontaa enemmän. Vireillä onkin 72 paikkaisen yksityisen päiväkodin rakentaminen Kauppatien varteen. Pienistä kunnan päivähoito yksiköistä voidaan sitten luopua, totesi Alatossava.

Kunnanhallituksen puheenjohtaja Ilkka Pakosenkin mukaan Ii vetää hyvin. Uusien yritysten ja asukkaiden tuleminen näkyy posi-

tiivisena kunnan taloudessa. Ii haluaa olla näkyvä toimija ja entistä kiinnostavampi paikka myös tulevaisuudessa. Oulun ja Kemin suurinvestoinnit, Iin myönteinen imago ja erinomainen sijainti, luovat hyvän pohjan myös tulevaisuuden kasvulle.

Kuivaniemen yrittäjien taholta toivottiin koko pitäjän kehittämistä, kaikkea ei tule keskittää. Oijärven suunnalla on paljon uusia mahdollisuuksia muun muassa vapaa-ajan asumisessa. Kalanjalostuksessa on toiveita saada Kuivaniemelle lisätyöpaikkoja.

Iin Yrittäjien puheenjohtaja Juha Kallion mukaan elinkeinotoimikunnassa on pyritty kehittämään elinkeinotoimintaa ja poistamaan yrittämisen esteitä. Hän toivoi kehitettävän nuorten kesäyrittämistä, joka voisi olla pohjana myöhemmin varsinaisen yrittäjätoiminnan

aloittamiselle. Aurinkoenergian puolella on myös Kallion mukaan näkyvissä uusia mahdollisuuksia.

Merihelmen yrittäjät Ari ja Tiina Alaopas kävivät esittelytymässä ja kertoivat yrityksen tulevaisuuden suunnitelmista. HT

Iin Yrittäjien hallituksen jäseniä sekä Iin kunnanhallituksen puheenjohtaja Ilkka Pakonen ja yrityskehittäjä Noora Huotari.

Ari ja Tiina Alaopas kävivät esittelytymässä ja kertomassa Merihelmen tulevaisuuden suunnitelmista.

Kunnanjohtaja Ari Alatossava ja Kuivaniemen Yrittäjien hallituksen jäseniä, taustalla Merihelmen ikkunoista näkyvän talvimaiseman äärellä.

Käytä valtaasi! ÄÄNESTÄ!

Arjen palvelut ihmisen läheltä.

ÄÄNESTÄ HYVÄ IHMINEN!

Vaikka SOTE-uudistusta on puuhattu jo vuosikausia ja erittäin aktiivisesti viimeiset puolenkymmentä vuotta, tuntuu vieläkin monille kansalaisille olevan epäselvää, mistä aluevaaleissa on kysymys ja kannattaako vaaleissa edes äänestää "kun ne samat naamat siellä kuitenkin sitten päätöksiä tekevät".

18.12.2021 uutisoitiin, että kyselyn mukaan äänestysprosentti uhkaa jäädä jopa alle 40%:n. Toisaalta mediassa pauhataan vuosisadan uudistuksesta ja siitä, että nyt valitaan päättäjät, jotka päät-

tävät oikeasti tulevista sosiaali- ja terveyspalveluista, eli juuri niistä kaikista tärkeimmistä ja ihmisen arjen kannalta merkityksellisimmistä palveluista, kuten esimerkiksi vanhusten hoivasta, lääkärin vastaanotosta ja mielenterveyspalveluista.

Kuntaan jää toki paljon tärkeitä palveluita, kuten opetus ja varhaiskasvatus, yhdyskunta-, vapaa-aika- ja kulttuuripalvelut, keskushallinto yms. joitten yhteys hyvinvointiin on tärkeä ja pitää tunnustaa uudistuksen jälkeen erityisesti.

Mistä aluksi kuvailemani ristiriita johtuu?

Vaaleissahan siis valitaan ihmiset päättämään hyvinvointialueen terveys- ja sosiaalipalveluista, siitä missä ja miten ne järjestetään. Aluevaltuustolla on valtaa päättää suurista linjauksista, mutta valtuutetuista muodostetaan myös hallitus ja erinäisiä toimielimiä ja työryhmiä, joilla on päätösvaltaa myös yksittäisemmistä asioista. Siis niillä ihmisillä, joita äänestäjät valitsevat, on oikeasti valtaa. Tavallaan muodostetaan samanlainen rakenne kuin kunta, mutta tämän organisaation valta ulottuu laajalle alueelle. Siis kannattaa äänestää ja äänestää sellaista ehdokasta, jolla on näkemystä ja kokemusta laajemmasti kuin vain oman kunnan asioista.

Tärkeintä on koko SOTE-uudistuksen perustavoite: taata tasaveroiset palvelut kaikille sekä turvata hoitoa tarvitseville oikea-aikainen pääsy hoitoon. Pitää löytää ratkaisut siihen, että varallisuus tai etäisyys tai mikään muukaan syy ei ole este hoitopääsulle, oli kyse lääkäristä tai sosiaalityöntekijästä. Näihin tavoitteisiin voidaan päästä tehokkailla ja oikeasti kohdennetuilla julkisilla palveluilla, joita yksityiset palveluntuottajat voivat tukea omilla palveluillaan. Suuri uhka on siinä, että vaikka päättäjät päättäisivät mitä, ei näiden palveluiden tuottamiseen löydy tekijöitä. Siksi on tärkeää, että tulevilla valtuuteilla on näkemys myös henkilöstön työoloista ja työsuhteista ja he pystyvät niitä myös parantamaan.

Alussa kuvaamani ristiriidan syy lienee siinä, että ihmiset eivät tunnista sitä seikkaa, että joku oikeasti päättää näistä palveluista. On ehkä ajateltu, että ne tulevat ikään kuin automaattisesti hyvinvointiyhteiskunnan mukana. Toisaalta varmaan vaivaa myös väsymys ja epäusko siihen, että äänestämällä voi vaikuttaa, kun uudistusta on

yritetty saada aikaan niin kauan.

Yksi keskeisistä asioista, joita tuleva valtuusto päättää, on palveluverkko, linjaukset siitä, mitä ovat paljon puhutut lähipalvelut ja missä ne tuotetaan. Kannattaa miettiä, onko tärkeämpää se, että terveyskeskus on lähellä, vai se, että hoitoon pääsee nopeammin. Siis ovatko palvelut vai seinät tärkeämpiä? Jos palvelut ovat etäämmällä, mutta siten nopeammin saatavissa, pitää taata, että kaikilla on mahdollisuus päästä palveluiden äärelle.

Olen ollut mukana Iin Kunnan ja Oulunkaaren kuntayhtymän päättäjänä Iin osalta 1980-luvun lopulta ja Oulunkaaren osalta koko kuntayhtymän elinkaaren ajan, joten minulle on muodostunut varsin hyvä kuva siitä, miten ja missä palveluita Oulun pohjoisella alueella on tarkoituksenmukaista järjestää. Oulunkaari on todennäköisesti jäämässä omaksi tuotantoalueekseen uudella hyvinvointialueella jossain muodossa – ja se tuntuu järkevältä ratkaisulta sen kokemuksen valossa, mikä minulla on, mutta pitää muistaa, että uusi hyvinvointialue on todella laaja. Olen ollut mukana myös hyvinvointialueen valmistelussa viime valtuustokaudella poliittisen ohjausryhmän jäsenenä ja tällä hetkellä laajan ohjausryhmän varajäsenenä, joten minulla on tuntemusta myös koko alueen tulevaisuuden järjestämisestä. Erityisesti odotan vastuuntuntoa ja näkemystä Oulusta valituksi tulevilta valtuutetuilta siitä, miten koko hyvinvointialuetta tulee kehittää ja miten palveluita pitää järjestää myös harvaan asutuille alueille.

Vuoden 2023 alusta ei asiakkaan näkökulmasta muutu juuri mikään. Palvelut jatkunevat ennallaan, mutta parin – kolmen vuoden kuluessa muutos alkaa näkyä. Siis äänestää kannattaa nyt!

Teijo Liedes

335

"Suuresti toivon, että jokaiseen tehtävään ja virkaan löydetään oikeat henkilöt, joilla on tarvittava taidot ja tiedot."

VALINTOJEN AIKA

Arvoisat kansalaiset! Olemme tulleet viimeinkin siihen tilanteeseen, että tämä sote näyttäisi saavuttavan sen pisteen, että on vaalin ja valintojen aika. Suuresti toivon, että jokaiseen tehtävään ja virkaan löydetään oikeat henkilöt, joilla on tarvittava taidot ja tiedot. Ja vaikka näin varmaankin tapahtuu, niin heille tuota työsarkaa tulee riittämään. Juurikin siitä syystä kansalaiset, käykää äänestämässä! Ehdolla olleista ja läpi päässeistä vallitaan ne henkilöt, jotka alkavat toimimaan.

Tulevaisuus riippuu heidän linjauksistaan ja päätöksistään suurelta osin: miten ja mihin olemme menossa. Siispä jo alkuvaiheesta lähtien on äärimmäisen tärkeä, että jokainen kunta – pienikin – otetaan huomioon, kun palveluita päätetään. Palvelut pitää tuottaa tarpeitten mukaan. Toki myönnän, että haasteita tulee riittämään enemmän kuin riittävästi. Tästä johtuu, että meidän pitää saada mahdollisimman kattavasti omalta alueelta edustajia päättämään tulevaisuuden suuntaviivoista.

Tauno Kivelä

349

"Tärkeintä on koko SOTE-uudistuksen perustavoite: taata tasaveroiset palvelut kaikille sekä turvata hoitoa tarvitseville oikea-aikainen pääsy hoitoon."

Resursseja julkisiin palveluihin – ei yksityiseen hoivabisnekseen.

SOTE-JÄRJESTELMÄN ASIAA VASEMMIS

Ensimmäisten aluevaalien vaalipäivä on sunnuntai 23.1.2022.

MIKSI ON TÄRKEÄÄ ÄÄNESTÄÄ ALUEVAALEISSA?

Aluevaaleissa on kyse tärkeistä, jokaisen arkea koskevista asioista. Aluevaaleissa valitut valtuutetut päättävät hyvinvointialueiden lähipalveluiden järjestämisestä vuoden 2023 alusta alkaen.

Jokaisella on oikeus terveyteen, hoivaan ja turvallisuuteen!

Paremmat työolot sosiaali- ja terveyspalveluihin.

KATSE TULEVAISUUTEEN

Tulevia hyvinvointialueita valmistellaan kovaa kyytiä ympäri Suomen. Pohjois-Pohjanmaalla myös poliittiset päättäjät ovat olleet mukana ja valmistelun tukena (tai haittana, miten sen itse kukin haluaa nähdä) tiiviimmin kuin monella muulla alueella. Itse olen saanut olla mukana laajassa poliittisessa seurantar ryhmässä sekä Sipilän että nykyisen hallituksen aikana. Valmistelutyötä on tehty ihan eri periaatteella nyt, kun yksityisten toimijoiden intressit eivät

ole keskeisellä sijalla. Yksityisiä palveluntuottajia toki tarvitaan, mutta julkisen palveluntuotannon tueksi, ei päinvastoin.

Tuleva muutos on valtava, suurin kymmeniin vuosiin, mitä julkisissa palveluissa on tapahtunut. Miten se tulee meille näkymään, on vielä arvoitus. Valmistelijoiden, eli aluetta virkavastuulla suunnittelevien ja virkamiesten, mukaan palvelut tulevat selkiytymään ja pyrkimys on päästä mahdollisimman monen asian suhteen

toimimaan yhden luukun/puhelun periaatteella. On tärkeää, että kaikki tulevat aluevaltuutetut kykenevät tarkastelemaan asioita tasapuolisesti. Muuten pienimmät kunnat jäävät jalkoihin.

On ihan yhtä tärkeää, että samat palvelut tarjotaan sekä Kuusamossa, Merijärvellä että Oulussa. Se, miten ja missä palvelu fyysisesti tuotetaan, toki vaihtelee. On selvää, että tietyt palvelut on tuotettava lähipalveluina. Siitä, mitkä kaikki palvelut, tullaan varmasti käymään kädenvääntöä. Koen, että meidän kaikkien palvelut ovat ihan yhtä tärkeitä. On tärkeää, että ikääntyvät vanhempamme saavat tarvitsemaansa hoitoa ja tarvittaessa myös ympärivuorokautista tukea. On ihan yhtä tärkeää, että naapurin kehitysvammainen poika pääsee aikuistuessaan itsenäistymään kykyjensä mukaisesti ja saa siihen tarvittavalla tuella varustetun oman kodin asumisyksiköstä. Samalla tavalla siskon pitää päästä käyttämään pientä poikaansa neuvolassa ilman, että kulkeminen aiheuttaa kohtuuttomia haasteita.

Hyvinvointialueita tehdään, jotta isommat organisaatiot pystyisivät hidastamaan kustannusten kiihtyvää kasvua ja samaan aikaan varmistamaan, että me kaikki saamme yhtäläiset palvelut riippumatta siitä, missä asumme tai paljonko tienaamme. Toivon sydämestäni että tämä myös toteutuu. Ja tasapuolisuus on se arvo, johon myös itse haluan sitoutua. Mikäli kaikki pienten kuntien edustajat ajavat vain oman kuntansa asioita, syntyy kaaos ja pelikenttä on valmis niille, jotka haluavat keskittää ja tiivistää palveluita.

Leena Tiiro

387

"On tärkeää, että kaikki tulevat aluevaltuutetut kykenevät tarkastelemaan asioita tasapuolisesti. Muuten pienimmät kunnat jäävät jalkoihin. Meidän kaikkien palvelut ovat ihan yhtä tärkeitä."

390

"Vaalit käydään yli kuntarajat käsittävänä vaalina, ja tosiasia on, että yhteistoiminta-alue on iso. On tärkeä käydä äänestämässä, koska jokaisella paikkakunnalla on omalla valtuutetulla paras tuntemus oman alueensa tarpeisiin ja rakenteisiin."

UUDEN EDESSÄ

Tässä muutamia mietteitä, joita meidän jokaisen on hyvä lähteä yhdessä pohtimaan vuoden vaihtuessa:

Kyllä se vain on elämä ikuisesta oppimista, vauvasta vaariin. Olemme aina pienessä muutostilassa, niin omassa elämässä kuin sitten yhteiskunnan jäsenenä. Me muutamme, niin myös ympäristö ja meidän jokaisen tarvitsemat palvelut.

On hyvä itse kunkin tykönsä pysähtyä pohtimaan omaa elämää lapsuudesta tähän päivään. Eikö se kuitenkin ole ollut opettavaista ja sisältörikasta? Nyt sitten tuleva vuosi tuo meille jälleen muutosta, kun valmistelussa on hyvinvointialue, joka käsittää meitä koskevana koko Pohjois-Pohjanmaan alueen. Reilun kymmenen vuotta on meidän sosiaali- ja terveyspalvelut tuottanut Oulunkaaren kuntayhtymä, mutta nyt muutetaan astetta isompaan kokonaisuuteen.

Oulunkaari elää siellä sisällä, ja valmistelussa olemme hyvällä mallilla, siis eipä hätää.

23. tammikuuta on aika äänestää aluevaltuustoon ylin päätöksentekojoukko. Vaalit käydään yli kuntarajat käsittävänä vaalina, ja tosiasia on, että yhteistoiminta-alue on iso. Alueen sisälle rakennetaan kuitenkin samantasoiset sosiaali- ja terveyspalvelut, kuin nyt olemassa olevat. Myös palo- ja pelastustoimi siirtyy hyvinvointialueelle.

On tärkeä käydä äänestämässä, ja on totta, että jokaisella paikkakunnalla on omalla valtuutetulla paras tuntemus oman alueensa tarpeisiin ja rakenteisiin. Kuitenkin näistä oman alueensa asian tuntijoista saadaan kokoon paras kokonaisuus.

Maire Turtinen

Viikossa kiireettömään hoitoon.

KKAANA ON AINA IHMINEN!

TOLIITTO

PALVELUHAKEMISTO. IILÄISTEN PARHAAT PALVELUT!

YRITTÄJÄ! Ilmoita Palveluhakemistossa. Ota yhteyttä: 045 110 9012/Pauli Tiiro tai 0400 385 281/Heimo Turunen

Iin Autotarvike Oy
Kauppatie 6, 91100 Ii
(08) 8176 050, 045 312 5755
iinautotarvike@pp.inet.fi
Avoimena: ma-pe 9-17

- korjaamopalvelut
- autotarvikkeet
- hydraulikkaletkut
- työkalut
- Mobil-öljynvaihdot

UUTUUS! 3D -nelipyöräsuuntaus Pyydä tarjous!

HANKOOK renkaat kaikille teille

**Erikoishammasteknikko
PETRI HEIKKINEN**

- Proteesit
- Pohjaukset
- Korjaukset
- Hammassuojat
- Veteraanien KELA-korvaus
- **MYÖS RAHOITUKSELLA!**

Rautatienkatu 10, 90100 Oulu - p. 0400 272 560 - www.veliheikkinen.fi

**ASIAKIRJA- JA PERUNKIRJOITUSPALVELU
ALLAN JOKELA**

Perukirjat, perinnönjaot, testamentit, avioehdot, edunvalvonta-asiat, kauppakirjat, lahjakirjat ja muut asiakirjat.

Puhelin 041 442 3060
Mäkelininkatu 41 A 10, 90100 Oulu

Voit sopia tapaamisen myös kotiin

**NOUDETAAN
ROMUAUTOT JA
METALLIROMUT!**

NOPEA NOUTO!

**VAIHTOLAVA-
PALVELUT!**

OULUN ROMU
P. 044 783 1121
www.oulunromu.fi.

Hyvinvointia ihmiseltä, ihmiselle

Fysioterapia • Jalka-, käsi- ja kasvohoidot • Hieronta

Kuivaniemen
Fysioterapia & Kauneudenhoito
040 962 6504
www.kuivaniemenfysioterapia.fi

TaLep Asiakaslähtöistä
isännöinti-
ja tilitoimisto-
palvelua!

Puh. 010 292 2830 • www.talep.fi
Kirkkokuja 3 L 4, Yli-Ti
Revontie 15, Haukipudas

Iin Kiinteistö- ja
Jätehuolto Paakkola Oy

0400 388 622
velipaakkola@gmail.com
www.iinjh.fi

- Jäteastioiden ja likakaivojen tyhjennykset
- Viemäryöt
- Vaihtolavapalvelut
- Talvikunnossapito
- Piha-alueiden harjaukset
- ym. muut konetyöt

Ota yhteyttä ja pyydä tarjous!

Apunasi hyvän elämän arjessa

Terveyspojat

P. 050 365 9083 Saira Päckilä-Rokolampi
P. 0400 407 212 Mika Lämsä
terveyspojat.fi

Ota rohkeasti
yhteyttä,
teemme
juuri sinulle
tai läheisellesi
sopivan palvelu-
kokonaisuuden!

Lue
**iisanomat netistä:
www.iisanomat.fi**

Ratkaisuja lähipalveluiden puolesta

Antti Ollikainen

70

Hyvinvointialueen
valmistelun suppean
seurantaryhmän
puheenjohtaja

Maksaja: ehdokas

Ratkaisuja hyvinvointialueelle lähipalveluiden puolesta

Tämän viikon sunnuntai-iltana on uuden aluevaltuuston kokoonpano selvillä. Tämä 79 valtuutetun joukkue on heti työnsä alkumetreillä merkittävien kysymysten äärellä. Ensi töikseen hyvinvointialueen valtuuston käsittelyyn ovat tulossa linjaukset muun muassa hyvinvointialueen strategiaan, palveluverkkoon ja talousarvioon liittyen.

Palveluista päätettäessä tarvitaan kattavaa näkemystä alueellisista palvelutarpeista. Esimerkiksi Lakeuden alueella lasten, nuorten ja perheiden palveluita tarvitaan runsaasti; asukkaista alle 18-vuotiaita on lähes kolmannes.

Oulussa puolestaan asuu hieman yli puolet hyvinvointialueen väestöstä, joten myös palvelutarpeet vaihtelevat kaupungin eri alueilla. Sekä Lakeudella että Oulussa väestön ikäraken-

teen muutos on voimakasta, joten ikäihmisten palveluiden kehittäminen on tärkeää. Esimerkiksi Oulussa 75 vuotta täyttäneiden määrä lisääntyy vuoteen 2030 mennessä noin noin 64 prosenttia.

Koillismaalla ja Oulunkaarella erityispiirteinä ovat puolestaan pitkät etäisyydet ja muuta hyvinvointialuetta korkeammat palvelutarpeet. Koillismaalla, kuten myös esimerkiksi Rannikkoseudulla, huomioon on otettava matkailun mukanaan tuoma kausivaihtelu palvelujen kysynnässä.

Oulun eteläisellä nykyinen kuntamäärä on alueista suurin, joten yhteistyö kuntien ja hyvinvointialueen kesken korostuu. Rannikkoseudulla ja Oulun eteläisen alueella on tarpeen huomioida jo ennen uudistusta toteutunut toimiva yhteistyö naapurihyvinvointialueiden kanssa.

Yksi uudistuksen keskeisimmistä tavoitteista on tarjota palveluita ihmisille siellä, missä heidän arkensa ja elämänsä on. Luotan vahvasti, että tämä uudistus on muutos parempaan. Tulevalla hyvinvointialueella on kuntia paremmat edellytykset esimerkiksi kehittää perus- ja erityistason yhteisiä hoitopolkuja sekä sähköistä asiointia, yhtenäistää tietojärjestelmiä ja mahdollistaa paremman hankintaosaamisen kautta monituottajuutta.

Tuleva aluevaltuusto on suurten haasteiden edessä. Tarvitaan vahvaa keskinäistä luottamusta, tietoon perustuvaa päätöksentekoa, kykyä yhteistyöhön ja uskoa tulevaisuuteen.

Antti Ollikainen, Keskusta
Hyvinvointialueen valmistelun suppean seurantaryhmän puheenjohtaja, aluevaaliehdokas

**Muista äänestää aluevaaleissa!
Varsinainen vaalipäivä on 23.1.2022.**

lissä on ideaa - syntyhistoriaa

Iin kunta käynnisti vuoden 1985 alkupuoliskolla laajamittaisen kehittämissuunnitelman, josta käytettiin aluksi nimeä "Keksi Piste Iin päälle". Projektin loppuvaiheessa alettiin puhua "lissä on ideaa" -projektista. Tavoitteena oli saada uutta vauhtia ja ilmettä kunnassa jo suoritettuun kehittämistyöhön. Projekti päättyi tässä muodossaan vuoden 1985 lopussa, jolloin kunnalle luovutettiin loppuraportti kehittämissuunnitukseksi. Projektityöskentelyä ohjasi kunnan puolelta elinkeinoasiamies Mauri Hietala ja elinkeinolautakunta, joka toimi projektiryhmänä. Pääkonsulttina toimi konsultti Juhani Seppänen. Lisäksi projektissa käytettiin lukuisia erityisalojen asiantuntijoita.

"lissä on ideaa" -projektiin sisältyi monenlaista toimintaa, tapahtumaa ja tilaisuutta. Työskentelyä tapahtui työryhmissä, vastuuhenkilöillä oli omia tehtäviään, oli näkyviä julkisia tapahtumia ja tilaisuuksia sekä ideakilpailu kaikille kuntalaisille. Merkittävän osan muodosti myös yrittäjille suunnattu koulutustoiminta. Projekti ja erityisesti yksi sen ideakilpailun tuloksena synnytetty idea, "Ympäristöinstituutti" saivat laajaa myönteistä huomiota lehdistössä.

Iin vuoden 1985 projekteista kirjoittivat mm. Helsingin Sanomat kahdesti, Kauppalehti teki kolme juttua, Insinööri-uutisissa oli kahdesti suurehko artikkeli. Tapahtumia uutisoivat myös mm. kymmenkunta maakuntalehteä. Jonkin verran mainintoja oli myös Suomen Kuvalehdessä.

Maakunnan omat lehdet, Kaleva, Liitto, Kansan Tah-

to, Pohjolan Työ ja Lapin puolelta Pohjolan Sanomat kirjoittivat paljon Iin hankkeista samoin kuin paikallislehti Rantapohja.

Tämä myös "lissä on ideaa" -projektina tunnettu hankekokonaisuus antoi paljon työkaluja kunnan kehittämiseen. Kehittämissuunnitelman täsmäntä entiseen panostusten merkitystä kehittämisessä. Ensimmäkin täsmäntä se, että yleiset edellytykset on oltava kunnassa, toiseksi tarvitaan jatkuvaa luovuus- ja kehittämiskoulutusta sekä luottamus- ja virkahenkilöstölle että yrittäjille ja kolmanneksi on satsattava yritysten hankkeiden kehittämiseen. Vaikka yleisten edellytysten luomisesta puhutaan paljon, olivat ja osin ovat edelleenkin nämäkin asiat usein monessa kunnassa valmiusasteeltaan melko puutteellisia. Iissä perusasiat saatiin suhteellisen hyvään kuntoon vuosiksi, niissä lie-nee kuitenkin edelleenkin paljon kehittämistä.

Yksi kestävästä ja merkittävästä "keksinnöstä" tässä 1985 toteutetussa projektissa oli Iin kunnan uuden iskulauseen eli sloganin kehittäminen. "lissä on ideaa" iskulause ja logo kehitettiin tämän projektin puitteissa. Hietala lanseerasi iskulauseen, toimiessaan Iin elinkeinoasiamiehenä.

Iskulause oli laajassa käytössä Iin kunnan käytämissä kirjekuorista alkaen, käsittäen monenlaista oheismateriaalia, kuten mm. tarroja, lakkeja, t-paitoja, pipoja, kyniä, monia pieniä esineitä, joita jaettiin kunnan omalle henkilöstölle, vierailijoille, yrityksille. Urheiluseuroja sponsoroitiin palkkioksi iskulauseen käytöstä, mm. urheilukil-

Kunnan ja urheiluseurojen välisen sponsorointisopimuksen allekirjoitus vuonna 1986. Urheiluseurat lupautuivat käyttämään laajasti "lissä on ideaa logoa" ja slogania. Kuvassa takana seisomassa vas. Matti-Tapio Rissanen, Mauri Hietala, Risto Liedes, Jouko Kurkela. Edessä allekirjoittamassa urheiluseurojen edustajia Pentti Meriläinen, Arvo Virkkula, Tuomo Paaso, Risto Häyrynen. Kuva: Väinö Halttu.

pailuissa, urheiluseurojen henkilöstön autoissa, ym. Varsinaista päätöstä "lissä on ideaa" -iskulauseesta ja logosta ei varsinaisesti koskaan tehty missään kunnan päättävissä elimissä. Se vain otettiin käyttöön ja se tuli laajasti hyväksytyksi.

Tuota slogania, iskulausetta käytetään vielä tänäänkin Iin kunnan markkinoinnissa (v. 2022), 36 vuoden päästä sen käyttöönotosta. Tärkeimpinä konsultteina tässä "lissä on ideaa" projektissa olivat laskekatoimen asiantuntijana ja kouluttajana toiminut Seppo Laine, markkinoinnin asiantuntijana Sinikka Virkkunen, kouluttajana

toiminut ktm:n piiripäällikkö Aaro Laine, rakentamisen konsultti Esa Vehkaperä sekä viestinnän konsultti Jorma Ventilä. Projektin vetäjänä toimi konsultti Juhani Seppänen. Elinkeino toimistossa allekirjoittaneen apuna toimi projektin aikana ja myöhemminkin Tauno Rinta-Pollari.

Mauri Hietala

lissä on ideaa -alkuperäinen logo, otettiin käyttöön vuonna 1986.

Iin palkittu messuosasto, Oulun suurmessut vuonna 1987, "lissä on ideaa" näkyi esittelijöiden asusteissa ja messuosaston seinissä.

Konsultit Esa Vehkaperä ja Jorma Ventilä, sekä elinkeinoasiamies Mauri Hietala ja projektin vetäjä Juhani Seppänen.

"Miehistä ihminen oppii"

Kähmyjen ykkösosio 2022, missä käsiteltiin miesten näkemystä naisista, päättyi Eeva Kilven ajatelmaan "Miehistä ihminen oppii". Mutta kyllä miehistä riittääkin oppimista! Sen todistaa kustannusyhtiö WSOY:n pääjohtajan Hannu Tarmion kokoama kirja Ajatuksia miehestä ja miehel-le (WSOY 1980).

Evan Esar: "Muutamien vaimojen mielestä miehen onkivapa on keppi, jonka kummassakin päässä on liero."

Oliver Wendell Holmes: "Miehellä on tahtonsa, mutta naisella keinonsa."

Zsa-Zsa Gabor: "Miehet ovat kuin viini. Huono tulee vuosien mittaan happamaksi; hyvä paremmaksi ja täyteisemmäksi."

Henrik Tikkanen: "Ajatella, että miehet pelkäävät niin kovasti naisia, että heillä on erilliset shakin maailmanmestaruuskilpailut."

Glenn Ford: "Nykyään ei ole ollenkaan hauska suunnitella lomaa: vaimo päättää minne, johtaja milloin ja pankki kuinka kauan."

***

Betty Morris: "Aviomies on hän, joka unohtaa syntymäpäiväsi ja häpäpäiväsi, mutta myös harmaat hiukset ja ryppyysi."

Marlene Dietrich: "Ihannaviomies on aina kohtelias vaimolle. Hän ei koskaan flirttaile muiden naisten kanssa, ei riitele, ei juo, ei tuhlaa... eikä ole olemassa."

Belgialainen sananlasku: "Jokainen mies on herra talossaan – kunnes vieraat ovat lähteneet."

***

Franklin P. James: "Olet saavuttanut keski-ään, kun vaimosi kehottaa sinua vetämään vatsasi sisään – ja olet jo tehnyt sen."

Sidney Brod: "Keski-ikä on tullut, kun poliisin varoitus liiasta vauhdista muuttuu lääkärin samansäältoiseksi varoitukseksi."

Bennet Cerf: "Keski-ikä on tullut, kun kaikki luokkatoverisi ovat niin harmaita, ryppyisiä ja kaljuja, etteivät enää tunne sinua."

***

Bob Hope: "Sitä tietää tulevaisuutensa vanhaksi, kun kynttilät alkavat maksaa enemmän kuin kakku."

Mark Twain: "Se että ystäväsi alkavat imarrella sinua nuorekkaasta ulkonäöstäsi, on varma merkki siitä, että alat ikääntyä."

G. Norman Collie: "Eivät lapsenlapset miehestä vanhaa tee, vaan tietoisuus siitä, että on naimisissa isoäidin kanssa."

Theodor Kallifatides: "Perhe ilman miestä on kuin talo ilman kattoa. Ja katto on hyvä olla olemassa vaikka se vuotaisikin."

Heikki Turunen: "Mies kuin Alkaappone tahi Sinatra, ja akka ei kun nuilottaa."

***

MARTTI KÄHKÖNEN

lukijoiden palaute ja jutut: vkkmedia.fi

MAURI HIETALA: FASAANI

Perussuomalaiset järjestäytyivät Pohjois-Pohjanmaalla

Pohjois-Pohjanmaan Perussuomalaiset ry:n hallituksen järjestäytymiskokous pidettiin lauantaina 08.01. Oulussa puheenjohtaja Ahti Moilasen koolle kutsumana. Varapuheenjohtajistoon valittiin Esko Loukkola Kär-

sämäeltä, Tuomas Okkonen Limingasta ja Ilkka Repo Haapavedeltä. Piirisihteeriksi tuli valituksi Tiina Hanhikorpi Raahesta.

Esko Loukkola

Koronarokotusaikoja saatavilla laajasti Oulunkaaren kunnissa

Oulunkaaren kaikissa kunnissa on saatavilla nyt laajasti koronarokotusaikoja. Iissä kolmanteen rokotukseen ajan voivat varata kaikki yli 50-vuotiaat.

Myös 5-11-vuotiaiden riskiryhmäläisten rokotukset etenevät kaikissa kunnissa, ja kaikenikäiset riskiryhmäläiset voivat varata aikoja kolmanteen rokotukseen. Lisäksi aikoja on saatavilla kaikille ensimmäiseen rokotukseen tuleville. Koululaisille rokotuksista tiedotetaan myös kouluterveydenhuollosta ja kouluterveydenhoitajat ovat yhteydessä vanhempiin

Wilman kautta. Uusia rokotusaikoja avataan kunnissa jatkuvasti ja niitä on tarjolla monessa kunnassa myös viikonlopuille.

Rokotukset edistyvät kuntayhtymän kunnissa hieman eri tahtiin. Erot johtuvat esimerkiksi kuntien erilaisesta ikärakenteesta ja rokotuskattavuudesta. Joitakin walk-in-rokotuksia on suunnitteilla myöhemmin, mutta tällä hetkellä järjestämme rokotuksia pääosin ajanvarauksella. Näin pystymme ennakoimaan esimerkiksi tarvittavien rokotteiden määrää, mikä helpottaa niiden käsittelyä ja

säilytystä rokotustilanteessa eikä rokotuspäiviin ei synny ruuhkaa. Tiedotamme rokotuksista ja rokotettavista ikäryhmistä kuntalaisia jatkuvasti nettisivuillamme ja sosiaalisessa mediassa, sanoo Oulunkaaren koronarokotuksia koordinoiva Kirsi Kähkönen.

Ajanvarauksia rokotuksiin voi tehdä netin kautta sekä tarvittaessa puhelimitse, ja aikoja lisätään sitä mukaa, kun ajanvaraukset alkavat täyttyä. Ajanvarausnumeroiden aukioloaikoja on pidennetty.

Rokotuksen ottaminen on tehokkain keino suoja-

tua koronavirusta vastaan ja selättää epidemia. Haluamme vielä muistuttaa erityisesti ikäihmisiä siitä, että kolmansiin rokotuksiin tulee varata aika itse - toivottavasti myös omaiset ja läheiset tästä ikäihmisiä muistuttelevat ja auttavat ajan varaamisessa, sanoo Oulunkaaren ylilääkäri Tuula Saukkonen.

Iissä ajanvarausnumero koronarokotuksiin on 08 5875 5011, ma-to kello 8-12:15, pe 8-9.

Oulunkaari tiedotus

Tupakanpolton lopettaminen kannattaa

Rahaa säästyy ja terveys pysyy paremmassa kunnossa

Joka kolmas syöpä ja joka kolmas syöpäkuolema on tupakasta aiheutuva. Tupakointi laskee odotettavissa olevaa elinikää jopa kymmenellä vuodella. Yleisimpiä tupakoinnin aiheuttamia sairauksia ovat erilaiset syövä, sydänsairaudet, verenkiertohäiriöt ja -sairaudet, näön heikkeneminen, krooniset keuhkosairaudet, kuten astma sekä krooninen keuhkoputkentulehdus ja siihen liittyvä keuhkoah- tauma. Lisäksi tupakointi aiheuttaa impotenssia ja suurentaa mahahaavan riskiä. Tupakointi on merkittävin sepelvaltimotaudin, aivoinfarktin ja katkokävelyn aiheuttaja. Tupakointi aiheuttaa keuhkosityöistä 90 prosenttia, haimasyöistä 30 prosenttia ja huomattavan osan myös muista syöpäsairauksista.

Tupakkaveroa korotetaan vuosina 2022-2023 neljässä vaiheessa. Ensimmäinen korotus tehtiin tämän vuoden alusta, toinen

heinäkuun alusta, kolmas vuoden 2023 alusta ja neljäs heinäkuun 2023 alusta. Korotusten seurauksena savukkeiden hintojen arvioidaan nousevan yhteensä keskimäärin 11 prosenttia. Korotusten myötä savukkeiden keskihinnan arvioidaan nousevan ennustettu inflaatio huomioiden yli 1,10 eurolla 20 kappaleen savukeaskilta, eli keskimäärin hinta nousee yli kymmenen euroon askilta. Myös piippu- ja savuketupakan hinta nousee, keskimäärin 18 prosenttia sekä sikareiden ja pikkusikareiden 17 prosenttia.

Jos polttaa askin savukkeita päivässä, kuukaudessa palaa taivaan tuuliin jopa 300 euroa tai ylikin. Vuodessa menee noin 3 600 euroa ja kymmenessä vuodessa palaa hyvän uuden auton hinta. Jokaisen tupakoitsijan kannattaisi tämänkin näkökulma huomioida ja lopettaa tupakointi.

Nykyisin on saatavis-

sa hyviä apuvälineitä, jotka helpottavat tupakoinnin lopettamista. Nikotiinikorvaushoito on hoito tupakoinnin lopettamiseen. Sen tarkoituksena on antaa keuholle nikotiinia purukumina, laastareina, suihkeina ja imeskelytabletteina. Näiden vaihtoehtojen suurin etu on, että henkilö voi välttää savukkeiden kemiallisten aineiden haitalliset vaikutukset.

Useimmat tupakoitsijat repsahtavat ensimmäisen kuukauden aikana. Tämä johtuu lähinnä vaikeista vieroitusoireista, joita monet kokevat tupakoinnin lopettamisen seurauksena. Korvaushoito käsittelee vain fyysisistä riippuvuutta. Näiden vaihtoehtojen suu-

rin etu on, että henkilö voi välttää savukkeiden kemiallisten aineiden haitalliset vaikutukset. Nikotiinikorvaushoidosta tehdyt tutkimukset osoittavat, että tupakoinnin lopettamisen mahdollisuudet ovat paljon suuremmat, kun ihmisille tehdään nikotiinikorvaushoitoa psykologisen tuen lisäksi. Psykologista tukea voivat antaa ystävät, työkaverit, puoliso. Lopettaminen kyllä onnistuu, jos motivaatiota on riittävästi. Minäkin poltin kaksi askia savukkeita päivässä ja lopetin ilman mitään apuvälineitä. Nyt jo yli 20 vuotta ilman tupakkaa!

Mauri Hietala

Tupakointi aiheuttaa tuhoa keuhkoissa.

Tupakoinnin lopettaminen onnistuu, jos motivaatiota on riittävästi.

Lin Eläkeläiset ry

Aloitamme SAUVAKÄVELYT
torstaina 20.1. klo 12.
Lähtö Järkältä.

Tervetuloa mukaan!

Pakkasraja -12 astetta

KUULUTUS YMPÄRISTÖLUPA-HAKEMUKSESTA

Kuulutus ympäristölupahakemuksesta, jätteenkäsittely, Jussila Group Oy, Etelä-Ii, Dnro 184/2022

Kuulutus kokonaisuudessaan on luettavissa internetosoitteessa www.pudasjarvi.fi/ymparistopalvelut

Oulunkaaren ympäristöpalvelut
Oulunkaaren ympäristölautakunta

PUODASTÄRVI

VAIN HYVIÄ SYITÄ

PUODASJARVI.FI

MENESTYNEIDEN URHEILJOIDEN PALKITSEMINEN

Lin kunta palkitsee menestyneet iiläiset urheilijat vuodelta 2021. Palkintoon ovat oikeutettuja henkilöt, jotka palkitsemista koskevana vuonna ovat olleet kirjoilla lin kunnassa sekä iiläiset seurajoukkueet. Joukkue- ja viestisaavutuksista palkinto myönnetään ko. joukkueelle.

Säännöt ja sähköinen hakemuslomake löytyvät:
iihappens.fi/avustukset

Hakemus tulee jättää 15.2.2022 mennessä.

Lisätietoja: vapaa-aikapääällikkö Pekka Suopanki,
p.050 3950 392 tai pekka.suopanki@ii.fi

Lue netistä www.iisanomat.fi

Liikuntaneuvojien osaaminen käyttöön

Maailman onnellisin kansa näyttää ja kuulostaa olevan erittäin sairasta, väsynyttä ja uupunutta porukkaa. Omatoimisuus on kadoksissa, osallisuus on pitänyt kirjata kuntien strategioihin opeteltavaksi asiaksi ja vastuunottoa omasta terveydestä ja hyvinvoinnista peräänkuulutetaan.

On selvää, että istuva elämäntapamme taannuttaa liikunnan taitoja ja jäykistää tuki- ja liikuntaelimiä. Kun harrastuksetkin ovat paljolti tietokoneen ja muiden laitteiden varassa, ei vapaa-aikanakaan tule tasapainottavaa liikkumista. Toisessa aktiivisuusajan päässä ovat todella innokkaat liikkujat, jotka mahdollistavat päiväohjelmaansa, vaikka pienenkin lenkin tai harjoituksen.

Lasten liikkuminen ja liikunnan harrastaminen edellyttävät säännöllisyyttä, jotta toiminnasta tulee paras hyöty. Koululiikunta ei riitä lasten viikoittaiseksi liikunta-annokseksi. OSAOn Virpiniemen liikuntaopistolla on toteutettu liikuntaneuvoja- koulutusta ja muuta alan ammatillista koulutusta kauan. Erittäin hyviä kokemuksia saatiin yhteistyössä peruskoulujen kanssa, kun opiskelijat olivat kouluilla opiskeluaikana. Samoin Lintulammen Asukasyhdistyksen kanssa on toteutettu useampi koulutus liikuntalan ammattilaisten toimimiseksi asiakkaiden kotona lähihoitajien, fysioterapeuttien ym. yhteistyökumppaneina. Samoin palvelu- ja päiväkodeissa sekä seurakunnan liikuntaryhmissä toteutetut toiminnot ja tapahtumat ovat olleet liikuntaneuvojien työtä.

Lasten huono kunto, ylipainoisuus, mielenterveyden häiriöt, tyypin 2 diabetes ja muut kansansairaudet ovat siirtyneet ai-

kuisväestöstä jo lapsiin. Minkälainen on lapsen aikuisikä, kun lapsena kerätään kaikki mahdolliset riskipisteet. Työkykyisyyden ennuste heikkenee eikä tämä palvele henkilöä itseään eikä yhteiskuntaa, jossa tarvitaan kaikkien työpanosta.

Liikunta voi herättää monenlaisia tuntemuksia. Liikkumista tulisi kuitenkin toteuttaa joka päivä jotenkin. Tuki- ja liikuntaelimiä on luotu toimintaa varten, elimistö rapistuu, jos sitä ei käytetä.

Liikunta-alan ammattilaisten ja alan vertaisohjaajien osaaminen tulee ottaa käyttöön kunnissa, joille jää paljon ennaltaehkäisevää työtä hyvinvointialueitten synnyttyä. Muun muassa sivistyspuoli koululaitoksiin ja vapaa-ajan toimintaan. Samoin hyvinvointialueilla ennakoiva työote esimerkiksi liikunnan avulla säästää peruspalvelujen käyttöä ja mahdollistaa taloudellista toimintaa. Kuntien ja hyvinvointialueitten välille tulee saada toimiva polku, johon tulee liittää alan koulutus tiiviisti. Opiskelijat tarvitsevat työelämässä oppimista ja ohjausta, työpaikat tuoreita ideoita ja nyt on hyvinvointialueilla mahdollisuus luoda uusia toimintamalleja ja rikkoa rajoja. Esimerkiksi palveluketju sairaan ihmisen hoitamisesta kuntoutuksen kautta aktiiviseksi liikkujaksi on ollut tavoitteena monta kertaa. Tehdään se nyt!

Katri Virtanen

Filosofian tohtori,
TtM, fysioterapeutti
Aluevaaliedokas, Kokoomus

Tänä vuonna nousevat niin sote-maksut kuin etuudetkin

Vuoden vaihtuessa tulivat voimaan useat sosiaali- ja terveydenhuollon muutokset. Kansaneläkeindeksiin sidottuja etuuksia korotettiin vuoden alussa 2,1 prosenttia. Esimerkiksi sairauspäivä- ja kuntoutusrahan vähimmäismäärät sekä vammaistuet suurentuvat.

Vuoden alusta alkaen vuotuisen terveydenhuollon maksukattoon lasketaan mukaan aiempaa enemmän maksuja, muun muassa suun terveydenhuollon ja tilapäisen kotisairaanhoidon kuluja. Maksukatto on 692 euroa. Kun se ylittyy, siihen sisältyvät palvelut ovat asiakkaalle pääsääntöisesti maksuttomia kalenterivuoden loppuun saakka. Opiskelijoiden terveydenhoitomaksu on 35,80 euroa

lukukaudessa. Sen maksavat kaikki korkeakouluun tutkintoa suorittavat läsnä olevat opiskelijat.

Lääkekustannusten vuosiomavastuu eli lääkekatto on 592,16 euroa tänä vuonna. Kun vuosiomavastuu ylittyy, asiakas maksaa loppuvuoden ajan jokaisesta korvattavasta lääkevalmisteesta 2,50 euron omavastuun. Lääkkeiden korvausoikeudet ja 50 euron alkuomavastuu säilyvät ennallaan.

Kela korvaa terveydenhuoltoon tehdyn matkan kustannuksia lähtökohtaisesti halvimmalla matkustustavan eli julkisen liikenteen mukaan. Taksin käytöstä asiakas tarvitsee terveydenhuollon antaman todistuksen. Vuoden alusta alkaen jokaisessa maakunnassa on

taksimatkoihin kaksi palveluntuottajaa, joista jommaltakummalta asiakkaan tulee tilata matka. Tällöin maksu yhteen suuntaan tehdystä matkasta on enintään 25 euron omavastuuosuus. Jatkossa asiakas saa myös mm. halutessaan tekstiviestillä tiedon, kun auto on hyväksynyt tilauksen, sekä kuljettajan puhelinnumeron. Vastaisuudessa tiedot pitkäaikaisesta taksin käytöstä sekä 300 euron vuosiomavastuun täyttymisestä välittyvät Kelasta suoraan palveluntuottajalle.

Kela jatkaa koronakotteen ottamisesta aiheutuvien matkakustannusten korvaamista 30.6.2022 asti. Myös koronatestiin tehdystä matkasta saa korvauksen. Kela-korvaus yksityisessä terveydenhuollossa tehtä-

västä koronavirustestistä on 100 euroa.

Vuoden alusta alkaen Kela ei enää myönnä kuntoutusrahaa veikkausvaroin rahoitettujen sopeutumiskurssien ajalle eikä korvaa matkoja niihin. Pitkittyä työkyvyttömyyttä halutaan ehkäistä uudella lainmuutoksella. Vastaisuudessa Kela selvittää kuntoutustarpeen tarvittaessa myös silloin, kun henkilö on saanut sairauspäivärahaa 150 ja 230 päivää. Aiemmin tarkistuspesteitä on ollut vain 30, 60 ja 90 sairauspäivän kohdalla.

Lisätietoja muutoksista löydät Kelasta sekä sosiaali- ja terveysministeriöstä ja omasta kunnastasi.

Rauni Räisänen

li - lyhyt nimi, pitkä historia

Pertti Huovisen kirja "li - lyhyt nimi, pitkä historia" ilmestyi muutama päivä sitten. Nyt ilmestynyt kirja on neljäs Huovisen kirjoittama lin historiaan liittyvä kirja. Sitä myytiin lin järjestötalolla lauantaina 15.1. niin hyvin, että teoksesta otetaan heti lisäpainos, että sitä riittäisi kaikille kiinnostuneille. Kirjan hinta on 20 euroa kappaleelta. Seuraava myyntipäivä on järjestötalolla lauantaina 22.1. kello 14-15. MH

ALUEVAALIT 2022 EHDOKAS

Sote-palvelut säilytettävä kaikkialla

Pidetään palvelut lähellä ihmisiä

Petri Hyvönen 559
Metsäkoneenkuljettaja

Perus

PERUSSUOMALAISET - POHJOIS-POHJANMAA

Turo Vääräniemi
liikenneopettaja, taksikuljettaja

ALUEVAALIEHDOKAS 635

Ennakkoonestys 12. - 18.1.2022
Vaalipäivä sunnuntai 23.1.2022

- Sote-palvelut muuttuvat osaksi aluepolitiikkaa, aluevaltuuston käsissä palvelurakenne ja tasot
- Sivistysvaltio turvaa palvelut länsirajalta itärajalle jos valta ja vastuu käyvät käsi kädessä ja halutaan pitää koko maa asuttuna
- Rahoitus priorisoimalla oikein ahkeran ja rehellisen työntekemisen tulos julkisen rahan käytössä

Lue lisää:
<https://vaalit.perussuomalaiset.fi/aluevaalit>
ja Iltalehden vaalikone

Perus

SINÄ PÄÄTÄT, millaisella asiantuntemuksella aluevaltuusto tekee päätöksiä Sinunkin terveys-, sosiaali- ja pelastuspalveluista

Niilo Keränen 35

- Lääkintöneuvos, yleislääkäri (johtavana lääkärinä Kemijärvellä, Taivalkoskella ja Kuusamossa).
- Käytännön lääkäryötä 32 v, myös OYS:ssa ja LKS:ssa
- Ent. kansanedustaja (8 vuotta).
- Sairaanhoitopiirin valtuuston jäsen vuodesta 1985- (1. varapj 2005-2012).
- Keskustan valtuustoryhmän pj 2013-2021)
- POPsoten ja hyvinvointialueen poliittisen ohjaus- ja seurantar ryhmän jäsen

Keskusta
Se kotimainen.

Aluevaalit 23.1.22

Maksaja: Keskustan Taivalkosken paikallisyhdistys

OSTETAAN JA NOUDETAAN METALLIROMUA JA ROMUAUTOJA.

Maksamme reilun korvauksen

UTACON OY 0400 892 414
Varastotie 9, 91600 Utajärvi
sakari.kantojarvi@utacon.fi

AAA

www.utacon.fi

Yrittäminen on uskalluksesta kiinni

Sähköasennus Mäenpää & Leminen Oy liittyi viime vuonna Iin Yrittäjien jäseneksi. Leminen naurahuttaa, että hän olikin jo ehtinyt odotella jäsenhankkijan puheenjohtaja Juha Kallio on tuttu kaveri.

- Yrittäjäyhdistyksen kautta saa uusia tuttavuuksia ja paikallista näkyvyyttä. Viime syksynä osallistuin valtakunnallisena yrittäjän päivänä yrittäjien ja kunnan yhteiselle aamupalalle, jossa pääsi tutustumaan muihin yrittäjiin ja keskustelemaan ajankohtaisista asioista, Leminen kertoo.

Lemisen oma yrittäjäura alkoi 2008 toiminimiyrittäjänä leipätöiden ohessa, mutta puolen vuoden lomautus poiki ajatuksen, miksei perustaisi osakeyhtiötä ja työllistäisi itsensä kokonaisesti.

- Lopulta se oli vain uskalluksesta kiinni. Silloinen naapurini Aki (Mäenpää) oli myös työttömänä, joten kysyin, että kiinnostaisiko yhteinen yritys ja 2011 perustimme yrityksen. Viime vuonna olisi pitänyt olla

yrityksen 10-vuotissynttärin, mutta ne lykkääntyivät koronan vuoksi. Ehkäpä tänä vuonna pääsemme juhlimaan.

Kuluttaja-asiakkaiden tietoisuuteen nousiin paremmin syksyllä 2020 kun yritys sai uudet toimitilat Iin Shellin vierestä. Uusien tilojen myötä varsinkin kotitalouspuolen asiakkaiden yhteydenotot lisääntyivät.

- Monet asiakkaat kysyivät, että onko tämä uusi yritys, ja kun vastasimme toimineemme kohta 10 vuotta, he yllättyivät. Kotitalouksille teemme sähkötöitä uudis- ja remonttikohteisiin sekä meidän kauttamme saa myös ilmalämpöpumpun asennuksineen, Leminen kertoo.

Sähkötöitä maan alla ja ilmassa

Leminen kertoo, että yrityksen suurimmat työmaat tehdään kaivosteollisuuden parissa. Toinen yrittäjästä Aki Mäenpää hoitaa enimmäkseen Kemissä Outokummun kaivoksella tietoliikenneyhteyksiä, joihin kuuluu myös valokuituhit-

saus.

Pohjoisin asiakas löytyy Kittilän kultakaivoksilta, jossa työskentelee pitkäaikainen asiakas Nivalan Timanttikairaus. Nivalan timanttikairaukselle on rakennettu puolenkymmentä kairauskoneita, joista yksi on maanpäälliseen kairaukseen tarkoitettu kone ja muut maanalaiseen kairaukseen.

- Minulla on yli 20 vuoden kokemusta maanalaisista töistä ja siellä käytettävien koneiden kunnostuksesta. Tehtävänäme on uuden koneen rakennuksessa yhdistää teollisuussähköä jonkun laitevalmistajan automatiikkaan. Lopullinen käyttöönotto ja koeajo tapahtuu vasta laitteen käyttöpaikassa. Sähköteho on yleensä iso tämmöisissä koneissa ja harvalla on tiloissaan tarvittavan kokoinen sähköliittymä, Leminen kertoo.

Maanalaisten töiden lisäksi yrityksellä on työsarkaa myös tuulivoiman parissa. Tosin tällä hetkellä töitä saa tehdä tukevasti maan pinnalla.

- Olemme mukana tällä hetkellä tuulivoimapuistojen suunnittelun alkupäässä, kun suunnitteilla olevien puistojen alueilla tehdään mittauksia. Me huolehdimme, että mittausmastot saavat jatkuvasti sähköä ja sen on varmistamassa kolme erilaista sähkönlähdettä, jotka lataavat akkuja.

Mittauksilla kartoitetaan tuulivoimaloiden tehoa, korkeutta ja sitä kautta lukumäärää mahdollisesti tuleviin puistoihin ja millaiseen linjaan voimalat kannattaa rakennuttaa. Mittauksia tehdään yleensä ainakin kahden vuoden ajan ennen lopullisia päätöksiä.

- Teemme myös yhteistyötä paikallisen tuulivoimaloita huoltavan ja korjaavan JBE Servicen kanssa. JBE Service tarvitsee aika ajoin lisämiehitystä pienempiin huolto- ja korjaustehtäviin, ja pyrimme vastaamaan tähänkin ky-

Jenny Kärki

Marko Leminen asentaa termostaattia omakotitalon lattialämmityksen. Kuva Mauri Hietala.